

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

**Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště
Brno**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Dobšice, okres Znojmo

Brněnská 52, 671 82 Dobšice

Identifikátor školy: 600 127 451

Termín konání orientační inspekce: 16. - 17. květen 2002

Čj.	126 133/02-5092
Signatura	ol6bv107

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Dobšice, okres Znojmo, je organizační složkou obce, jejímž zřizovatelem je Obec Dobšice. Pětiletá neúplná škola sdružuje základní školu s kapacitou 120 žáků a školní družinu s kapacitou 80 žáků. V letošním školním roce škola poskytuje vzdělání 96 žákům.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Česká školní inspekce hodnotila kvalitu, průběh, výsledky a podmínky vzdělávání v předmětech *matematika, vlastivěda, anglický jazyk, český jazyk, a německý jazyk* v základní škole. Hodnocení vychází z hospitací, kontroly povinné dokumentace, kontroly plnění učebního plánu a osnov. Kvalita, průběh a výsledky vzdělávání byly hodnoceny z hlediska plánování a přípravy výuky, podmínek výuky, organizace, metod a forem výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace.

Matematika, vlastivěda, český jazyk, anglický jazyk a německý jazyk

Časová dotace všech sledovaných předmětů odpovídala schválenému učebnímu plánu a učivo v hodinách korespondovalo s příslušnými učebními osnovami. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna prostřednictvím tematických plánů, které rovněž vylučují obsahovou duplicitu při plánování výuky. Plány jsou zpracovány podle používaných učebnic a v průběhu roku je učivo doplňováno o okruhy, které nejsou v učebnicích obsaženy, čímž je poněkud znesnadňována kontrola naplňování učebních osnov. Stanovené výukové cíle v hospitovaných hodinách byly většinou reálné a přiměřené věku a schopnostem žáků. V ojedinělých případech však byly formulovány příliš obecně, což neumožňovalo vyučujícím ani žákům účinnou zpětnou vazbu o efektivitě procesu učení. Po obsahové a metodické stránce byly hospitované vyučovací hodiny velmi pečlivě připraveny.

Všichni vyučující, kteří zajišťují výuku sledovaných předmětů, svým vzděláním splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené příslušnými právními předpisy. Tato skutečnost se příznivě projevila v kvalitě jejich práce.

Prostorné učebny s moderním školním nábytkem tvoří estetické a velmi příjemné učební prostředí. Třídy jsou čisté, světlé, velmi dobře vybavené a vkusně vyzdobené dostatečným množstvím podnětných a didakticky využitelných předmětů a prvků. Vybavení školy audio a videotechnikou, učebními pomůckami, odbornou literaturou i literaturou pro žáky a dalšími materiály je velmi dobré. V počítačovém kroužku i ve výuce žáci i učitelé využívají počítače. Žáci mají k dispozici vhodné učebnice, pracovní sešity a další pomůcky. Pouze v páté třídě pracují v matematice jen s pracovním sešitem, bez učebnice. Absence učebnic klade zvýšené nároky na přípravu učitele na výuku. Vzhledem k tomu, že ve škole není tělocvična, je pro výuku tělesné výchovy za pěkného počasí využíván školní dvůr, v zimě a za horších klimatických podmínek je výuka tělesné výchovy realizována v objektu mimo areál školy.

Osvětlení a větrání učeben bylo v průběhu hospitovaných hodin zajištěno v dostatečné míře a nábytek v jednotlivých třídách byl přizpůsoben rozdílné výšce žáků. Zařazení sledovaných předmětů do rozvrhu i tempo výuky a rozložení činností ve vyučovacích hodinách odpovídaly psychohygienickým požadavkům. Ve většině hospitovaných hodin byly průběžně zařazovány do výuky vhodné relaxační aktivity, které byly tematicky provázány s probíraným učivem a příznivě působily i na aktivitu dětí a jejich zapojení do výuky. Jen v malé části sledované výuky učitelé poněkud podcenili potřebu častějšího zařazování relaxačních činností a pracovali pak se žáky méně koncentrovanými a méně ukázněnými.

Ve všech sledovaných předmětech byla struktura vyučovacích hodin pestrá, tematicky

provázaná a odborně i metodicky dobře promyšlená. Učitelé využívali rozmanitých forem a metod práce, účelně zařazovali samostatnou práci, práci ve skupinách, ve dvojicích, uplatňovali kooperativní techniky učení a v hojné míře využívali názornost. Jednotlivé úkoly zadávali žákům diferencovaně, s ohledem na jejich individuální schopnosti. Žákům nebyly předkládány jen hotové poznatky, byli vedeni k přemýšlení a k vyvozování probírané látky. V pátém ročníku byl zaznamenán důmyslně propracovaný systém kontroly práce žáků - práci s chybou řídil nejen učitel, ale také prospěchově zdatní žáci, což v konečném důsledku vedlo k aktivnímu zapojení všech žáků do výuky. Žáci se velmi dobře orientovali ve všech zadaných úkolech a s porozuměním rovněž reagovali na pokyny zadávané v německém i anglickém jazyce. Ojedinele se vyskytly dílčí nedostatky projevující se např. v neúplnosti sdělených instrukcí při zadávání úkolu žákům či v příliš obecném a poněkud nejasném shrnutí učiva v závěru hodiny. Ve většině hodin panovala činnost a žáci pracovali se zaujetím a s chutí. Účelně byla využívána i didaktická technika. Pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné, učivo bylo interpretováno věcně i odborně správně, vyučovací čas byl využíván efektivně.

Ve všech sledovaných hodinách byla velmi vhodně a účelně uplatňována vstupní i průběžná motivace založená zejména na praktických zkušenostech žáků. Učitelé v průběhu výuky aktualizovali učivo, aktivizovali žáky častými pochvalami a promyšleným zařazováním soutěží. Při zadávání úkolů poskytovali žákům pomoc a respektovali zásadu přiměřenosti. Hodnocení žáků ze strany vyučujících bylo vždy objektivní a mělo motivující charakter. Zvláště propracovaný a motivující způsob hodnocení žáků byl zaznamenán v pátém ročníku, kde z průběhu celé vyučovací hodiny při souhře všech probíhajících činností organicky vyplývalo průběžné a velmi objektivní hodnocení jednotlivých žáků. V závěru hospitovaných hodin vyučující hodnotili výkony žáků, vedli je k sebehodnocení a k hodnocení spolužáků.

Výuka probíhala v příjemném prostředí důvěry a tolerance. Komunikace mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem byla otevřená a partnerská. Žáci měli dostatek prostoru pro rozvoj komunikativních schopností a pro diskusi. Ve všech sledovaných hodinách projevovali zájem o výuku, byli aktivní a spolupracovali s učiteli i spolužáky. Mluvní projev učitelů byl kultivovaný a působil na žáky příkladně. Žáci se za vedení učitelů snažili o věcně i stylisticky správné jazykové vyjadřování. Z celkové atmosféry školy je patrný velký důraz na hudbu a zpěv. Děti jsou zvyklé zpívat ve všech vyučovacích hodinách; zpěv jim zjevně působí radost a uvolnění a současně je stimuluje k bezprostřednosti a k aktivitě.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Plánování a příprava výuky sledovaných předmětů, podmínky výuky a organizace, formy a použité metody práce byly velmi dobré. Vynikající byla úroveň motivace a hodnocení i interakce a komunikace.

Na základě zjištěných skutečností byla celkově kvalita výuky sledovaných předmětů z hlediska průběhu a výsledků vzdělávání na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Na základě analýzy současného stavu a prostředí, ve kterém se škola nachází, ředitelka zpracovala ve spolupráci s ostatními pracovníky koncepci školy pro období let 2001 - 2006. V koncepci jsou uvedeny hlavní úkoly v oblasti personální, materiální, výchovně vzdělávací,

v oblasti zájmové a mimoškolní činnosti, v oblasti spolupráce s rodiči, mateřskou školou, spádovou základní školou, základní uměleckou školou, obecním úřadem a stručný přehled záměrů v oblasti kontroly. V oblasti materiální a personální jsou uvedeny termíny plnění strategických cílů. Koncepční záměry byly přijaty a projednány se zřizovatelem. Ze stanovené koncepce vychází roční pracovní plán školy na školní rok 2001/2002, jehož součástí je roční plán akcí školy, plán kulturních a sportovních akcí, plán kontrolní a hospitační činnosti, plán pedagogických rad a organizace školního roku 2001/2002. V plánu akcí školy jsou stanoveny termíny a osoby zodpovědné za splnění jednotlivých úkolů. Důsledná návaznost ročního pracovního plánu na stanovené koncepční záměry není zcela zřejmá ve všech oblastech činnosti školy. Koncepce i stanovené cíle jsou reálné a jsou postupně naplňovány. Zpětná vazba je zajištěna pravidelným vyhodnocováním plnění úkolů na poradách a v závěru školního roku. Výuka na škole probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, č. j. 16 847/96-2. V letošním školním roce je na škole vyučován nepovinný předmět náboženství a řada žáků je zapojena do činnosti četných zájmových útvarů. Plán výchovného poradenství a individuální vzdělávací plány integrovaných žáků jsou řádně vypracovány a jsou funkční.

Plánování je pojato jako ucelený systém, je funkční a jeho úroveň je velmi dobrá.

Organizování

Vnitřní řád školy je sestaven s ohledem na plynulý provoz a na bezpečnost žáků. Některá jeho ustanovení jsou formulována nepřesně, některá jsou nadbytečná. V povinné dokumentaci školy byly zjištěny formální i věcné nedostatky. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků jsou vedeny na velmi dobré administrativní úrovni, byly v nich však zjištěny nepřesnosti v terminologii při hodnocení chování žáků. Údaje v přehledech, které jsou součástí záznamů z jednání pedagogické rady, nekorespondovaly se záznamy v katalogových listech žáků a v jejich žakovských knížkách. Rovněž názvy a počty zájmových útvarů uvedených v třídních knihách nesouhlasily s názvy a počty zájmových útvarů v katalogových listech. Zápisy jazykového učiva v třídní knize 1. ročníku byly chybně uváděny do neodpovídající rubriky a kolonka pro jazykové vyučování byla proškrtávána. V třídních knihách nebyl zapsán nepovinný předmět náboženství, který je v letošním školním roce na škole vyučován. Jako poradní orgán ředitelky školy slouží pedagogická rada, která je účinně využívána v důležitých oblastech činnosti školy. Zápisy z jednání pedagogických rad jsou přehledné a mají dostatečnou vypovídací hodnotu. Diskuse při pedagogických radách se většinou týkala záležitostí organizačního rázu, aktuálnímu třibení názorů mezi pedagogy byla věnována menší pozornost. Přílohou záznamů z pedagogických rad jsou přehledy o prospěchu a chování žáků. Terminologie týkající se hodnocení chování žáků zcela neodpovídá vyhlášce o základní škole a v důsledku toho dochází k pochybením např. při vyplňování katalogových listů žáků. Výroční zpráva poskytuje dostatek informací o škole i o její činnosti. Rozvrh hodin a délky přestávek korespondují s platnými právními předpisy. Pro hodnocení žáků jednotlivých tříd jsou ve škole stanovena interní kritéria, která jsou vyvěšena v učebnách. Dle záznamů pedagogů bývají projevy nekázně kompenzovány zadáváním tzv. „zvláštních cvičení“, což má v konečném důsledku v případě negativního hodnocení žáka spíše demotivující účinek. Přenos informací směrem k pracovníkům školy je realizován na poradách, důležité informace a materiály jsou vyvěšeny na nástěnce a vzhledem k velikosti školy je informační systém založen i na každodenních osobních kontaktech. Informovanost žáků zajišťují třídní učitelé. Rodiče získávají informace o prospěchu a chování žáků na třídních schůzkách, prostřednictvím žakovských knížek a deníčků a v případě potřeby navštěvují školu individuálně. Osobní materiály žáků i zaměstnanců školy jsou bezpečně uloženy v ředitelně. Základní škola se na veřejnosti prezentuje širokou škálou mimoškolních aktivit a pořádá řadu akcí ve spolupráci s místní mateřskou školou, se spádovou základní školou a se základní

uměleckou školou, velmi dobře spolupracuje s rodiči a se zřizovatelem.

Organizování umožňuje řízení školy, vzhledem k výše uvedeným zjištěním je jeho úroveň průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Pracovníci školy jsou odborně i metodicky vedeni ředitelkou převážně prostřednictvím každodenních osobních kontaktů a konzultací. Ředitelka školy účelně používá nástrojů operativního řízení a uplatňuje demokratický styl řízení s konkrétně stanovenými pravidly. Otevřeným způsobem komunikace vytváří příznivé klima školy a promyšleně využívá schopností, nápadů a tvořivosti pedagogických pracovníků. Pro přiznávání osobních příplatků zaměstnanců školy a pro přidělování mimořádných odměn zpracovala ředitelka školy kritéria, která byla dle záznamu z pedagogické rady projednána s pracovníky školy. Některá z těchto kritérií jsou však formulována poněkud obecně. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je ředitelkou školy umožňováno a podporováno. Učitelé se zúčastňují vzdělávacích akcí a získané poznatky a vědomosti velmi vhodně a účinně využívají ve výuce.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků jsou na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní mechanismy jsou vytvořeny, jejich rozsah odpovídá velikosti a potřebám školy. Kontrolní činnost ředitelky vychází z plánu kontrolní činnosti a pokrývá téměř všechny oblasti činnosti školy. V plánu nejsou stanoveny priority a není v něm zahrnuta kontrola práce výchovného poradce, jehož činnost ředitelka kontroluje operativně. V kompetenci výchovného poradce je kontrola logopedické a dyslektické péče na škole. Kontrolou povinné dokumentace ve školní družině je pověřena vedoucí vychovatelka. Zbývající povinná dokumentace školy je kontrolována pravidelně, avšak kontrola je v této oblasti málo účinná (dílní nedostatky ve vyplňování třídních knih a katalogových listů, nejednotné názvy zájmových útvarů). Kontrola výchovně vzdělávací práce je rovněž plánovitá a ředitelka ji realizuje zejména prostřednictvím hospitací. O kontrolní a hospitační činnosti jsou vedeny přehledné záznamy. Při zjištění nedostatků v provozu školy jsou stanoveny termíny pro přijetí opatření k nápravě a je provedena následná kontrola. Hospitační záznamy mají spíše popisný charakter. Obsahují doporučení ředitelky, není z nich však patrné, zda byla přijata opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Výsledky kontrol a hospitační zjištění jsou s učiteli projednávány individuálně a analyzovány v širším kolektivu. Prospěch a chování žáků jsou pravidelně vyhodnocovány na pedagogických radách. Výsledky učení jsou ředitelkou sledovány průběžně při hospitacích a od 2. ročníku jsou žákům pravidelně zadávány písemné práce, prověrky a testy, jejichž výsledky jsou vyhodnocovány, analyzovány a porovnávány s výsledky z posledních kontrolních prací jednotlivých tříd i jednotlivých žáků. Shromážděné informace ředitelka zpracovává a dále využívá ve prospěch zkvalitnění výchovně vzdělávací činnosti školy.

Kontrolní mechanismy jsou vytvořeny, jejich celková úroveň je průměrná.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Plánování a vedení a motivování pracovníků jsou na velmi dobré úrovni, organizování a kontrolní mechanismy jsou průměrné.

Na základě zjištěných skutečností jsou podmínky vzdělávání, i přes zjištěné dílní nedostatky, velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 18. 6. 2001, č. j. 11 642/02-21
- Zřizovací listina č. j. 289/2001 ze dne 18. 6. 2001
- Koncepce školy 2001 – 2006
- Roční pracovní plán školy pro školní rok 2001/2002
- Výroční zpráva o činnosti ZŠ Dobšice ve školním roce 2000/2001
- Sdělení o výsledcích inspekční činnosti č. j. O-12-06/9697Br16/97
- Plán kontrolní a hospitační činnosti ředitelky na rok 2001/2002
- Záznamy z hospitační činnosti ředitelky ve školním roce 2001/2002
- Tématické plány hospitovaných předmětů pro školní rok 2001/2002
- Třídní knihy pro školní rok 2001/2002
- Třídní výkazy, katalogové listy 2. ročníku
- Vnitřní řád školy (schválen pedagogickou radou dne 30. 8. 2001)
- Rozvrh hodin pro školní rok 2001/2002
- Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2001/2002
- Personální dokumentace pedagogických pracovníků, kteří na škole zajišťují výuku hospitovaných předmětů ve školním roce 2001/2002
- Záznamy o práci v zájmových útvarech a nepovinném předmětu náboženství ve školním roce 2001/2002
- Vybraný vzorek žákovských knížek, deníčků a sešitů
- Seznam hodnocených aktivit v osobním hodnocení

ZÁVĚR

Kvalita, průběh a výsledky výchovně vzdělávací práce ve sledovaných předmětech byly velmi dobré. Žáci prokazovali schopnost chápat význam získaných vědomostí ve vzájemných vztazích, aplikovat poznatky při řešení praktických úloh, dokázali samostatně pracovat s učebnicemi a dalšími pomůckami, uměli vyjadřovat své názory, pracovat ve skupině, diskutovat i argumentovat. Úroveň jejich vědomostí a dovedností byla vynikající. Hospitovaná výuka byla učiteli vedena způsobem, který získávání dalších vědomostí a rozvoj výše uvedených dovedností umožňoval.

Plánování a vedení a motivování pracovníků jsou na velmi dobré úrovni, organizování a kontrolní mechanismy jsou průměrné. V oblasti organizování byly zjištěny nepřesnosti ve vedení povinné dokumentace školy. Záznamy o hodnocení chování žáků v přehledech o prospěchu a chování žáků, které jsou součástí zápisů z pedagogických rad, zcela nekorespondovaly se záznamy o chování žáků v katalogových listech a žákovských knížkách. Kontrolní mechanismy jsou méně účinné v oblasti kontroly vedení povinné dokumentace školy. Podmínky vzdělávání umožňují naplňování vzdělávacího programu a jsou i přes dílčí nedostatky celkově velmi dobré.

Při poslední inspekci, realizované v únoru 1997, byly průběh a výsledky vzdělávací činnosti školy v předmětech český jazyk a matematika hodnoceny rovněž jako velmi dobré. Škola si trvale udržuje velmi dobrou úroveň výchovně vzdělávací práce a současně vytváří velmi dobré podmínky pro poskytování vzdělávání a pro realizaci deklarovaného vzdělávacího programu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeňka Nešetřilová	Zdeňka Nešetřilová v. r.
Člen týmu	PaedDr. Jitka Měřinská	Jitka Měřinská v. r.

Ve Znojmě dne 20. května 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. 6. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Anna Čavojcová, ředitelka školy

Anna Čavojcová v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
KÚ Jihomoravského kraje, odb. šk.	28. 6. 2002	178/2002
Obec Dobšice	28. 6. 2002	180/2002

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.